

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XXI. Pentecoste. Primitiæ Jerosolimitanæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XXI.

Festum Pentecostes.

Repleti sunt omnes Spiritu Sancto. Act. 2.

Primitiæ Hierosolymitanæ.

STat dies hodiernus Opt. AA. novis ac recentibus calceis. Cur? quia plures hodie Primitiæ Jerosolimis celebrantur, quarum causâ vastum iter expediendum, ut inde multiplex fructus reportetur. Apostolos in suprema Cœna factos esse Sacerdotes quoad sacrificandi potestatem, de fide certum est, ita docente Concilio (1) Tridentino, actu tamen ritu Christiano prius non sacrificasse quàm hodie promissus à Christo Spiritus Sanctus deflueret, iterum esse videtur certum, etsi de fide non sit. Quid ergo tantò temporis intervallo Apostoli actitârunt, si per 50. dies non usi sunt sacrificandi potestate? erant Apostoli multo tempore etiam post Resurrectionem dispersi & supra modum mœsti, velut oves non habentes pastorem. Si verum est, quod aliqui Patres affirmant, per illud tempus Apostolos fidem perdidisse, fatendum est, in tali statu Apostolos fuisse, quò nec de Sacrificio cogitarent, nec ad id litandum dispositi essent. Videntur tamen Apostoli totum illud tempus, quod inter Christi Resurrectionem & Pentecosten dilapsum est, partim in comprobanda Resurrectionis veritate, partim in aptandis ad excipiendum Spiritum Sanctum pectoribus suis insumpsisse, & Christi monito, quod eo tendebat, ut conclusi & sedentes per aliquod tempus in civitate, se ad demissionem pluvix voluntariæ segregatæ hæreditati Christi disponerent, nec prius per Evangelicæ doctrinæ disseminationem animarum conversionem aggredierentur, quàm instructi essent plenitudine Sapientia, ac cœlestis eruditionis ad ritè disponendam totius religionis œconomiam. Ita sanè Christus ipse de venturo Spiritu Sancto disertè procellus est, *docebit vos omnem veritatem*; utique circa religionem, fidei mysteria, & ritè obeundi religiosi cultus modos ac media, quos inter maxime eminet Sacrificium incurventum; prius aded non ausi sunt Apostoli celebrare, quàm Spiritum Sanctum ex alto accepissent. Fuit hu-

(1) Concil. Trid. Sess. 22. c. 1.
A.
Hodie in Jerusalem plures primitiæ celebrantur per Apostolos. Probatur ex Script. & PP.

(2) S. Cyril-
lus l. 12. in
Joan. c. 50.

ius animi ac sententiæ in terminis olim S. P. Cyrillus (2) vestigi-
iste rationem, cur Christus Dominus post resurrectionem Magdalenam
ipsum contingere gestientem à se repulerit, dicens: *Noli me tangere;*
nondum enim ascendi ad Patrem meum, eamque ex eo petit, quod nemini
ad contingendum Christi Corpus in Eucharistia accedendum sit, nisi
prius acceperit Spiritum Sanctum, quem Christus non demisit nisi post
ascensionem, præsentem se. die à Resurrectione illius quinquagesimæ.
Verba S. Patris hæc sunt: *Quia nondum Spiritum miserat, ideo à tactu in*
Magdalenam prohibebat, nondum ascendi ad Patrem meum, id est, non-
dum Pater per me Spiritum Sanctum ad vos misit, hinc Ecclesia regu-
lam accepit; prohibentur enim à S. Mensa catechumeni, etsi veritates
jam agnoverint, & fidem alta voce confiteantur, quia nondum Spiritu
Sancto ditati sunt, qui non habitat nisi in iis, qui baptismo sunt
instructi; unde cum baptismum acceperint, quia Spiritus S. in illis ha-
bitare creditur, à tactu & à communione SS. Corporis Christi non
prohibentur; quæ causa fuit, cur ad hæc S. Mysteria piè accedentibus
Ara ministri altis vocibus clamarent, *Santa Sanctis*, ut innuerent, ho-
lis Spiritu S. sanctificatis tactum & participationem Corporis Christi
competere. Hæc Cyrillus. Patet adèò Apostolos per 50. dies, delapsam
Spiritûs Sancti, post Ascensionem in Pentecoste secuturum, congruè ob-
spectasse. Patet ulterius, primum Sacrificium incruentum, quod in
Ecclesia puro ab homine celebratum est, hodie ipsa in Pentecoste per
Apostolos peractum esse, accepto Spiritu S. & flammis celestibus
eorum in corda delapsis, unde recens succensum, ad publicum pro-
vatumque solatium, Deoque acceptissimum cultum in terris man-
randum, se totis viribus accingerent, juxta tritum illud: *Nihil*
tarda volumina Spiritus S. Gratia. Præsens assertum haut obscure in-
finituant bini Pontifices Urbanus IV. & Clemens V. approbante Concilio
Viennensi, Decretò illò, quod extat Clementina unica de Relig. & Pe-
nerat. SS. signabant illi certum diem solenni memoriæ Sacramenti Eu-
charistiæ feriam quintam proximè subsequentem festum Pentecostes
suâ Octava conclusum. Id, quod S. Thomas, Author Officii de SS.
Corpore Christi, Urbani IV. Summ. Pontif. jussu (3) docuit non ali-
ex causa factum esse, quam ut, qui per totum anni circulum hoc Sa-
cramento utimur ad salutem, ejus Institutionem illo tempore spen-
liter recolamus, quò Spiritus Sanctus corda discipulorum edocuit ad
plenè cognoscenda Sacramenti hujus mysteria; eodem enim tempore
cepit hoc Sacramentum à fidelibus frequentari. Hæc S. Thomas, que

(3) S. Tho-
mas opusc.
57. lect. 5.

in Officio de SS. Corpore Christi ab Ecclesia usurpantur, ut proinde non tantum ut verba S. Thomæ (quanquam hoc uno nomine magni essent momenti) sed ut ipsius Ecclesiæ sensum continentia allegari possint; atqui his verbis distinctè asseritur, Sacramentum Eucharistiæ in Pentecoste frequentari ceptum esse, quod sine consecratione Sacramenti fieri non potuit. Cum porò incredibile sit, si Apostoli prius ritu Christiano sacrificassent, neminem fidelium tanti Sacramenti virtutem ac fructum participasse, iterum redditur perspicuum, sicut fideles tunc primum Eucharistiæ Sacramentum frequentaverunt, ita pariter Apostolos tunc primum hoc incruentum Sacrificium celebrasse. Juxta Richeomum (4) idem quoque ex ipsis Apostolorum Actis, primò maxime & secundo Capite eruitur. In primo Actorum capite necdum describitur Pentecoste sed primum in secundo; interim in primo capite de fidelibus sic tantum loquitur (5) S. Lucas: *Erant perseverantes unanimiter in oratione & obsecratione.* Contra verò in secundo capite ubi propriè Pentecoste depingitur, & Spiritus Sancti Adventus fufus enarratur, dicuntur etiam Apostoli accepto Spiritu sancto ad Christi baptismum & pœnitentiam plebem animasse, inde mox subditur: *Erant autem perseverantes in Apostolorum doctrina & communicatione fractionis panis & orationibus.* Ubi per *communione* non profanum aliquod convivium vel ciborum nudè materialium sumptio exprimitur, sed propriè SS. Eucharistiæ usus insinuat; nempe in primo capite S. Lucæ ante Pentecosten, necdum ab Apostolis fiebat Sacrificium; post Pentecosten ociùs addidit Lucas, fideles Fractionem panis frequentasse, quia tunc Apostoli sacrificandi potestatem à Christo collatam primitus exprompserunt, & divinissimæ Eucharistiæ communionem fidelibus dispensarunt, quod sine Sacrificii usu non poterat præstari. Idem Salmeron, Cornelius & Sanctius post S. Antoninum (6) qui etiam ait hunc sensum esse communem, mordicus tuentur in Acta. Est ergo sententia de Sacrificio Christiano ab Apostolis in Pentecoste primitus peracto, satis undique & Scripturæ & Patrum, Doctorumque testimoniis suffulta, ex qua tantò fortius in pretio & in amoribus habeanus sanctum Missæ Sacrificium, quantò sanctius extitit principium Sacerrimo huic actui per Apostolos decretum.

Hujus Sacrificii perennem cultum tenentur vel maximè illi promoveri & augere, qui Ecclesiis & aris deserviunt; huc templa dirigantur & beneficia sacra; huc anniversaria per annum, pro defunctis celebranda desti-

(4) Lucæ
Richeom.
in Embl.
Euch. c. 8.
n. 10. & 11.
(5) Act. 1.
& 2.

(6) S. Antonin. i. p.
hist. Sum.
tit. 6. c. 24
§. 1.
B.
Hinc sacrificii præstantia eruitur.

destinantur, & religiosæ domus; ut ad eò non tantùm fidei causâ, sed gratiâ vel charitatis titulò ut ceteri, sed etiam fidelitatis & gratitudinis nomine propagare debeant Eucharisticum cultum Ecclesiastici. Imò mirari satis haud possum, fuisse, qui barbaram crisin in pios fideles eucharisticam Benedictionem avidè captantes, palàm detonaret. Oledit hòc ipsò, se vel grandem esse idiotam, vel decumanum nequam toga conclusum ecclesiasticâ. Nil utilius præstant laici, nil Deo gratius agunt seculares, quàm si Sacris operanti Mystæ quocunque tandem die reverenter assistant. Ab hoc Dei summi obsequio, totius diei corporis & animæ negotia dependent. Felix ille qui sacrificium etiam quotidianum ita æstimat, ut nullo negotio idem sibi surripi patiantur Scirent homines, in sacrificio de rei summa tractari, de negotio seculorum, de mundi ac mundanorum salute, de propria cujuscunque sorte ac felicitate, rerum omnium & temporalium & spiritualium, ipsaque negotiorum cursum hic loci facillimè impetrari vel juvari, crederem eos tantum bonum pluris æstimaturos, neque ullo die templis aris præsentiam suam negaturos; at mundo & terræ immergi non capiunt ea quæ sunt Spiritûs. Rident, temnunt publicæ ac privatæ vitis evidens argumentum; unde nemini mirum videatur, pariter à Deo deseri, qui Deo ad aram præsentem tam raro famulantur. Id quod de illis Sacris operari negligente dixit Bonav. (7) suò etiam modo de Sacrum audire omittente sumi potest & intelligi: *Qui Sacrum omittit, in ipso est, privat Trinitatem laude ac gloriâ, Angelos lætitiâ, peccatores venâ, justos subsidiò & gratiâ, in purgatorio existentes refrigeriò, Ecclesiam spirituali beneficio, seipsum medicinâ & contra quotidiana peccata, tetraque mortem forti remedio.*

C.
Fructus Sacri
facti seu au-
diti multi-
plex.

(7) S. Bonav. l. de
Mill. c. 5.

(8) Æneas
Sylv. in
Cosmogr.
Europ.
c. 21.

D.
Sacri ne-
glectores
malis pa-
tere mil-
lenis.
Hist.

Memorable est, quod Cosmographiæ suæ Æneas Sylvius postea Pius hujus nominis Secundus Pont. Max. inseruit. Cùm Bohemiam describeret (8) Nobilem inter alia produxit, cujus animo sæpius hæc misera cogitatio se intrusit, ut se ipsum laqueò perimeret. Id cum agerrimè ferret, & modis omnibus his cuperet tentamentis liberari, obitum quemdam Virum accessit, & ab eo tam gravi malo forte petiit medicamen. Dedit hic consilium sanè optimum & summè proficuum, monuit, ut proprium Sacerdotem conducere, qui solitaria in arce, nenti singulis diebus rem faceret divinam. Paruit suadenti, & per integrum ferè annum Sacrificii cultum continuavit eo cum fructu, ut postquam fateretur, se totius anni curriculo nulla unquam suspendii cogitatione pulsatum fuisse. Cum alter jam annus volveretur, occurrit

vicino in pago annua templi Dedicatio, ad quam cum transeundi licentiam à nobili arcis Satrapa Sacerdos expressisset, statuit quidem arcis Dominus Sacris in vicinia operaturum mystam ocus insequi, & Sacrificio illius incruento more hactenus recepto in rurali templo assistere; at variis negotiis ab itinere maturando distentus, moras tandiu protraxit, ut Sacrum negligeret; abiit nihilominus & seriùs Ecclesiam petiit, in qua Sacrum suum jam ad coronidem, arcis Sacerdos deduxit; in via dumofam silvam transgressus, rusticum sibi apprimè notum medio in nemore obvium habuit, qui rem divinam jam in templo peractam esse referret, & omnem populum jam actu suos in lares remeasse nuntiaret. Horruit ad hoc nuntium Nobilis, hoc ipso die se infelicem fore reputans, quòd Sacrum non audiisset. Erexit in spem novam Nobilem ruricola, eique si vellet, emptionis jure Sacri sui obtulit auditionem. Sed magnò stetit præsens oblatio; numeratà pro Sacro in Nobilem transfuso pecunià, totum quidem Sacri præmium sibi Nobilis vendicabat, ruricolâ largo cum congiario domum digressò; at necdum silvam emensus est, patuit ocus, quanti boni jacturam fecerit sacrilego mercatu; perrexit tamen in pagum & ipsam quoq; Ecclesiam subintravit, in qua etiam preces fudit, ut modò, quò possèt, defectum refarciret. Peractis precibus ad arcem revertit, & ecce sub exitum silvæ proxima ex quereu suspensum reperit agricolam, qui suum Nobili Sacrum divendidit, factus mortis victima, quia Sacrum mortis antidotum Judæ turpis affecla distrahit. Ab illo tempore Nobilis omni exemptus est tentamento, nullis ultra suspendii cogitatibus vel domi vel foris, vel noctu vel interdiu afflictus. Patet hinc, quantis se periculis objiciat, qui piam Sacri auditionem profligat; quantas porrò sibi gratias coelitus conquirat, qui eam votis ardentibus prensat. Nos damnò rustici sapimus, & eò locò Sacrum Missæ officium reponimus, quò id præsens Nobilis reposuit.

O ut sacer iste Palatini genius & Sacri audiendi cura omnes ævi nostri Nobiles, imò cives ac plebejos corripiat! esset sanè, quòd multiplex gratia & fortuna præsens ad ævum revertat. Multorum sanè hoc in genere tepor & ignavia eò excrevit, ut vix illis diebus, quibus ex Ecclesiæ præcepto tenentur, Sacris intersint, aut si præstò sint, tantis sæpè probris & facetiis templa oppleant, ut satius foret, si lecto suo hæssissent domesticæ endymiones. S. Ludovicus Gall. Rex hujus nominis Nonus aris submovit, & templis exclusit quosvis strepanseres, & avitæ pietatis discipulos interpellatores, Sacri religione succensus, quâ tantum in mysterium ferebatur. Vidisset ille tantam seculi hujus petulantiam, risum,

E.

Timeant
graves pœnas,
qui
Aras &
Sacra turpiter
conspurant.

Z

con-

(9) Maffejus in hist. Ind.

F. Zelus Principum pro Sacri reverentia, quem omnes mundi rectores æmulentur.

confabulationem, credo sanè, infami supplicio tetrum scelus multabit. Suspiciamus hac in parte religiosissimum in fide novelli Principis Iudium, cui nomen Emanuel. Is Joannis I. Regis Congi patruus avodum, 1491. prout refert Maffejus (9) susceptò Lusitanorum operà Baptista Christiana fide imbutus, gnarus adeò, quanti esset incruentum Maffejus Sacrificium, tanta semper accuratone eidem interfuit, ut nec à Christiano veterano expeti posset major. Cùm verò audisset aliquando aulæ suæ ephabos ad templi fores strepitum ciere, & tam Sacerdotibus sacrificanti quàm Sacro astantibus obstrepere, eos ociùs trucidari precepit, indignum facinus ratus, Sacrificium nostrum quoquo modo irreverenter haberi, factumque esset ut mandavit, nisi Lusitani ephabos ætatem miserati, ingestâ divinæ Clementiæ memoriâ, zelum illum nostrum misericordiæ pharmacò temperassent, & mortis sententiam in meliorem convertissent. Benignius in hos Sacri temeratores in ætate est Philippus II. Hisp. Rex, qui cùm ardentissimo in hæc arborificia zelò exardesceret, nec minimam loci sacri irreverentiam se passus est impuniam. Observabat fortè potiori tempore Sacri eminentius confabulantes aulæ suæ proceres, & mox Dei gloriam zelum sententiam coxit finitò Sacro in hoc Dei contemptores fulminantem. Vix ad aulam ab Ecclesia revertit, ad se singulos accivit, eosque tota aula sua proscripsit, omnibus aulæ curis & opimis conditionibus exceptoratos, cum dicto: se nullos in aula sua tolerare, qui Deum in ara presentem nec curæ nec cordi haberent, quem tamen presentem ipse summa qua posset devotione coleret, adoraret. O patres familias domini, quicunq; benè vultis prolibus vestris, subditis vestris, & agris vestris! Sacrificium ardete incruentum, summa cum reverentia, si fieri potest, quotidie Sacris assistite, & obnixissimè semper curæ ne vel per vos, vel per vestræ curæ subjectos ullæ culpabiles negligentia committantur, ullæ irreverentiæ Sacris irrogentur; hæ enim negligentia hæ irreverentiæ licet, à terricolis dissimulentur, graviter tamen etiam fulmine cœlitus defluo justo à Numine proscinduntur; unde amplissimum grande supplicium vestris fortunis accrescat. Agitur de maximo omnium Christianorum bono, quoties hoc Sacrificium, cujus Pater noster Festum dedit hodiernum, ritu incruento ad Summi Dei gloriam & cruentæ Passionis perennem memoriam in aris immolatur.

Scio: Nullis artibus citius & proclivius nostras in zedes malorum ilias derivatur, quàm si cum rustico illo, levidenti pretio hæc Sacra memus, aut ea cum tot aliis lurconibus, pravis moribus nostris & scandalo

lorum fordibus inficiamus. Nil olim tam frequenter deslere visus est Aug. quàm hunc vel Sacri contemptum vel Sacri vilipendium & depravationem. Notentur verba singula Sancti Patris undique emphatica: *Ausus sum etiam in celebritate (10) solennitatum tuarum* (vult dicere: ipsis (10) S. A. g. solennioribus festis Nativitatis Dominicæ, Paschatis, Pentecostes &c.) *intra Ecclesia tue parietes concupiscere, & agere negotium procurandi mihi fructus mortis; unde me verberasti grandibus pœnis, sed nihil ad culpam meam!* Nunquid alia, ut constat, plura scelera commisit Augustinus, ob quæ credere poterat, se à Deo acriter punitum; Omnino, sed huic soli per eminentiam supplicia & pœnas adscripsit; legit quippe in Scripturis, Deum homines sceleratissimos tamdiu tolerasse, quousque in locis sacris Deum suum non offendissent, aut contra Sacrificii Majestatem nil pravitatis attentassent. Probè notentur in hac sententia, quam prompsit Augustinus, voces illæ: *Procuras tibi fructus mortis*: dicere voluit S. Pater: tu velut trochlea, ex imo malorum bārathro trahis, attrahis pestes & funera, cædes & vulnera, prout sanè ipse summo cum dolore meo conspexi, lapsus, morbos, plagas, & mille pericula mortis, quæ paucis diebus vitæ exuent læsæ Majestatis Divinæ reum homuncionem. Ita sanè Paulus (11) *si quis templum Dei violaverit, disperdet illum Deus.* (11) 1. Cor.

Hanc dispersionem nostris omnium à cervicibus ut amoliamur, unà omnes hodie S. Spiritus Gratiam imploramus, eos de hoc tremendo Missæ Sacrificio sensus nostris præcordiis ingenerare dignetur, quibus pares cum Apostolis hodie primitiantibus affectus, erga hoc supremum fidei nostræ Mysterium concipiamus, & in tumultum usque constanti zelo nos inter & alios curæ nostræ subjectos enutriamus, donec gratiis ex ara ditati, hujus SS. Mysterii numerofo usu & fructu in articulo instructi, à gratia in gloriam, Dei Summi cultoribus preparatam, faustissimo è terris transitu sublimemur.

Amen.

Z 2

CON-